

Dosarul nr.3ra-1144/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: V. Sanduța)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: N. Simciuc, I. Cotruță, I.Țurcan)

DECIZIE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecători:

Tatiana Vieru

Maria Ghervas

Iulia Sîrcu

Luiza Gafton

Mariana Pitic

examinând cererea de recurs declarată de către Sergiu Arjint,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Arjint
împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea ordinului de concediere,
restabilirea în serviciu, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă,
repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 7 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-
a admis apelul depus de Serviciul Vamal, s-a casat hotărârea din 6 octombrie 2017
a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a
acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 7 iunie 2017, Sergiu Arjint a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Serviciului Vamal cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în
serviciu, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea
prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a activat în cadrul Serviciului
Vamal din 23 iulie 2007, perioadă în care a exercitat funcțiile de inspector post
vamal Bălți intern 1; inspector tranzacții economice, post vamal Aeroport; inspector
post vamal Chișinău intern 4 (Petricani); inspector persoane fizice, post vamal
Aeroport; inspector superior, post vamal Aeroport; inspector superior persoane
fizice, post vamal Aeroport; inspector superior serviciu tranzacții economice, post
vamal Aeroport.

Reclamantul a indicat că pe parcursul activității a îndeplinit conștiincios
obligațiile de serviciu, are mai multe stimulări pentru succese în muncă, inclusiv
premiu bănești, a participat la cursuri de instruire profesională continuă în domeniul

activității vamale, a fost în deplasări în interese de serviciu în Ucraina, Armenia, deține gradul special de locotenent major al Serviciului vamal.

Astfel, reclamantul a relatat că prin ordinul Serviciului Vamal nr. 799-p din 18 iulie 2016, cu privire la încetarea raporturilor de serviciu ale lui Sergiu Arjint, s-a decis încetarea raporturilor de serviciu a reclamantului, din cauza necorespunderii reclamantului funcției deținute, începând cu 18 iulie 2016.

Nefiind de acord cu ordinul enunțat, reclamantul a depus cerere de chemare în judecată cu privire la anularea ordinului, iar prin hotărârea din 12 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă, fiind anulat ordinul nr. 799-p din 18 iulie 2016, restabilit Sergiu Arjint în funcția de inspector superior al Postului Vamal Aeroport International Chișinău, Serviciul Tranzacții Economice, Biroul vamal Centru și încasat salariul pentru absența forțată de la muncă.

În scopul executării hotărârii din 12 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Serviciul Vamal a emis ordinul nr. 50-p din 16 ianuarie 2017 prin care l-a restabilit pe Sergiu Arjint în funcția de inspector superior Post vamal Aeroportul International Chișinău. Biroul Vamal Chișinău și totodată l-a preavizat despre posibila concediere din serviciu în organul vamal, în legătură cu aprobarea noilor state de personal.

Sergiu Arjint a indicat că, la 7 februarie 2017, Serviciul Vamal i-a propus reclamantului funcția de inspector Post vamal Tudora, Biroul Vamal Centru, iar reclamantul a acceptat funcția propusă pentru a nu fi eliberat din nou din serviciu. În aceste condiții, reclamantul a explicat că la 8 februarie 2017, Serviciul Vamal a emis ordinul nr. 121-p, prin care l-a numit prin transfer, pe reclamant, în funcția de inspector Post vamal Tudora Biroul Vamal Centru, cu eliberarea din funcția anterior ocupată.

Reclamantul a specificat că, la 25 mai 2017, judecând apelul declarat împotriva hotărârii din 12 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Curtea de Apel Chișinău a adoptat o decizie, prin care a respins apelul declarat de reclamant, a admis apelul formulat de Serviciul Vamal, a casat hotărârea din 12 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a pronunțat o nouă hotărâre prin care a respins acțiunea depusă de Sergiu Arjint cu privire la restabilire în funcția de inspector superior Post vamal Aeroportul International Chișinău, Serviciul tranzacții economice, Biroul vamal Chișinău.

Astfel reclamantul a menționat că la 26 mai 2017 s-a prezentat la serviciu la Postul vamal Tudora, conform graficului de serviciu pentru luna mai 2017, a primit ștampila și s-a semnat în registru de repartizare la postul de lucru pe 26 mai 2017. Pe parcursul zilei de 26 mai 2017, reclamantul a fost telefonat și rugat să se prezinte în aparatul central al Serviciului Vamal, unde i-a fost adus la cunoștință ordinul nr. 528-p din 25 mai 2017, prin care s-a anulat ordinul nr. 50-p din 16 ianuarie 2017, începând cu 25 mai 2017 și s-a anulat ordinul nr. 121-p din 8 februarie 2017 începând cu 25 mai 2017.

Sergiu Arjint a specificat că ordinul Serviciului Vamal nr. 528-p din 25 mai 2017 a fost emis în scopul executării deciziei din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Reclamantul a menționat că nu este de acord cu ordinul nr. 528-p din 25 mai 2017, îl consideră absolut ilegal, neîntemeiat și pasibil de a fi anulat.

În acest sens, reclamantul a invocat prevederile art. 81 alin. (2) Codul muncii, care prevede că în toate cazurile menționate la alin.(1), ziua încetării contractului individual de muncă se consideră ultima zi de muncă. Reclamantul a susținut că în pofida acestor reglementări, ordinul cu privire la concediere nr. 528-p din 25 mai 2017, i-a fost adus la cunoștință la 26 mai 2017, în timp ce conform ordinului enunțat și înscrierilor din carnetul de muncă, raporturile de muncă au încetat la 25 mai 2017.

Solicită Sergiu Arjint anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 528-p din 25 mai 2017 cu privire la executarea deciziei din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău referitor la Sergiu Arjint, restabilirea în funcția de inspector Post vamal Tudora Biroul Vamal Centru, încasarea din contul Serviciului Vamal în beneficiul lui său a salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă în mărime de 43 316,40 lei, conform calcului prezentat, a prejudiciului moral în mărime de 3 salarii medii lunare și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4500 lei.

Prin hotărârea din 6 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea s-a admis integral, s-a anulat ordinul Serviciului Vamal nr.528-p din 25 mai 2017 ca fiind neîntemeiat, s-a restabilit Sergiu Arjint în funcția de inspector Post vamal Tudora, Biroul Vamal Centru începând cu 25 mai 2017, s-a încasat din contul Serviciului Vamal în beneficiul lui Sergiu Arjint salariul pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă în sumă de 43 316,40 lei, prejudiciul moral în mărime de 3 salarii medii lunare, precum și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 500 lei (f.d. 105-112).

Prin decizia din 7 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul depus de Serviciul Vamal, s-a casat hotărârea din 6 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiate (f.d. 164-170).

La 4 mai 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 171).

La 26 iunie 2017, Sergiu Arjint a depus recurs împotriva deciziei din 7 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe sau trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, încasarea din contul Serviciului Vamal în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în instanța de apel în sumă de 2500 lei și cheltuielile de asistență juridică în instanța de recurs în sumă de 2500 lei.

Recurentul, Sergiu Arjint în motivarea recursului a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios. Recurentul menționează că instanța de apel prin pronunțarea deciziei contestate, i-a încălcat dreptul de proprietate asupra mijloacelor bănești primite în temeiul hotărârii primei instanțe cu titlul de despăgubire pentru absența forțată de la muncă în perioada 25 mai 2017 -6 octombrie 2017.

Astfel recurentul a susținut că a fost privat ilegal de dreptul de a munci începând cu 25 mai 2017, când a fost adoptată decizia din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, care ulterior a fost casată prin decizia din 8 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție.

Recurentul a menționat că instanța de apel nu a motivat și nu s-a expus asupra argumentelor invocate de către recurent. De asemenea a susținut că nu este clar, dacă

circumstanțele invocate de către recurent au fost respinse și din care considerente, sau dacă aceasta au fost neglijate de către instanța de apel.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 24 iulie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs, Serviciului Vamal, informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 11 septembrie 2018, Serviciul Vamal a depus referință la cererea de recurs, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră în termen recursul declarat de Sergiu Arjint împotriva deciziei din 7 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 7 februarie 2018 a fost expedită în adresa părților la 4 mai 2018 (f. d. 171), însă la materialele cauzei nu există dovada recepționării efective a acesteia de către participanții la proces. Totodată, recurentul a susținut că a recepționat decizia instanței de apel la 11 mai 2018, însă nu a reușit să probeze primirea corespondenței la adresa acestuia, iar, în lipsa unor înscrisuri pertinente, instanța de recurs nu a putut stabili cu precizie momentul, când a fost comunicată hotărârea motivată a instanței de apel.

Astfel, în atare situație și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces liber la justiție, dar având în vedere data expedierii deciziei contestate (4 mai 2018), instanța de judecată a constatat că recursul declarat de Sergiu Arjint este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă. La fel, a fost stabilit că instanța de apel a comis încălcări procedurale, care se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (3) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 5 septembrie 2018, recursul supus judecării a fost considerat admisibil spre examinare în fond (f. d. 200).

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost

plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimații au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Suplimentar, în parag. 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând decizia contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Sergiu Arjint este întemeiat și urmează a fi admis, cu dispunerea casării deciziei din 7 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și trimiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de judecată notează că, prin prisma art. 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, are obligația pozitivă, instituită de legislator, de a controla din oficiu decizia contestată din punct de vedere al respectării normelor de drept procedural.

Astfel, conform art. 432 alin. (3) din legea citată, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei.

Această situație poate apărea atunci când, la examinarea cauzei, instanța de judecată a încălcat prevederile articolului 49 din Codul de procedură civilă sau au existat temeiurile prevăzute la articolele 50 și 51 din același cod, însă judecătorul ori completul de judecată nu s-au abținut de la judecată.

În plus, articolul 6 parag. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, impune ca un tribunal care intră în sfera sa de aplicare să fie independent și imparțial. De regulă, imparțialitatea se definește prin lipsa oricăror preferințe sau atitudini partinitoare și poate fi analizată în diverse moduri. Conform jurisprudenței constante a Curții, existența imparțialității în sensul art. 6 parag. 1 trebuie să se stabilească în funcție de: (I) *un test subiectiv*, în cadrul căruia trebuie să se țină seama de convingerile personale și comportamentul unui anumit judecător într-o anumită

cauză; și (II) *un test obiectiv*, în cadrul căruia se stabilește dacă instanța în sine și, printre alte aspecte, componența acesteia, au oferit garanții suficiente pentru excluderea oricărui dubiu legitim în legătură cu imparțialitatea acesteia (a se vedea, *inter alia*, *Fey v. Austria*, 24 februarie 1993, parag. 28 și 30, *Wettstein v. Elveția*, 21 decembrie 2000, parag. 42, *Volkov v. Ucraina*, 9 ianuarie 2013, parag. 104).

Cu toate acestea, în unele cauze, în care poate fi dificilă obținerea unor probe care să infirme prezumția de imparțialitate subiectivă a judecătorului, cerința privind imparțialitatea obiectivă oferă o garanție suplimentară importantă (a se vedea *Pullar v. Regatul Unit*, 10 iunie 1996, parag. 32).

Aplicând criteriile de evaluare a imparțialității unei instanțe în speță, dar și argumentele expuse în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a judecat prezenta cauză cu încălcarea articolului 432 alin. (3) lit. a) din Codul de procedură civilă, ceea ce contravine, în mod flagrant, articolului 26 alin. (3) din Codul de procedură civilă, implicit și dreptului la un proces echitabil, garantat de articolul 6 parag. 1 din Convenție Europeană a Drepturilor Omului.

Instanța de recurs constată că, la 11 august 2016 Sergiu Arjint a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea ordinului Serviciului Vamal nr.799-p din 18 iulie 2016 de concediere, restabilirea în serviciu, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea s-a admis parțial (f.d. 19-28).

La 16 ianuarie 2017 și respectiv la 1 februarie 2017, Serviciul Vamal și Sergiu Arjint au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 12 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Astfel prin decizia din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Sergiu Arjint, s-a admis apelul formulat de Serviciul Vamal, s-a casat hotărârea din 12 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a respins acțiunea depusă de Sergiu Arjint cu privire la restabilire în funcția de inspector superior Post vamal Aeroportul Internațional Chișinău, Serviciul tranzacții economice, Biroul vamal Chișinău (f.d. 73-80).

Colegiul lărgit notează că cauză civilă enunțată mai sus a fost examinată, în ordine de apel, în următoarea componență: președintele ședinței, judecătorul Ana Panov și judecătorii, Marina Anton și Natalia Simciuc (f. d. 73-80).

În aceeași ordine de idei, colegiul menționează că în vederea executării deciziei din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, Serviciul Vamal în aceeași zi adică la 25 mai 2017, a emis ordinul nr. 528-p (f.d. 11).

Nefiind de acord cu ordinul nr. 528-p din 25 mai 2017, Sergiu Arjint a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în serviciu, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, prima instanță prin hotărârea din 6 octombrie 2017, a admis acțiunea parțial.

La 11 octombrie 2017, Serviciul Vamal a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe (f.d.103).

Prin decizia din 7 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul depus de Serviciul Vamal, s-a casat hotărârea din 6 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiate (f.d. 164-170).

Colegiul lărgit notează că prezenta cauză civilă a fost examinată, în ordine de apel, în următoarea componență: președintele ședinței, judecătorul Natalia Simciuc și judecătorii, Iurie Cotruță și Ion Țurcan (f. d. 164-170).

Ansamblul celor relatate, denotă preocupările instanței de recurs cu privire la imparțialitatea judecătorului Curții de Apel Chișinău, Natalia Simciuc. În acest sens, instanța de recurs reține că, judecătorul menționat a participat anterior la examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Arjint împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în serviciu, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, acțiune care a fost respinsă prin decizia din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, pronunțată de completul de judecată din a cărei componență a făcut parte.

Totodată colegiul judiciar notează că ordinul Serviciului Vamal nr. 528-p din 25 mai 2017, care constituie obiectul prezentei acțiuni și asupra căruia judecătorul Natalia Simciuc s-a expus prin decizia din 7 februarie 2018 a instanței de apel contestată cu recurs, a fost emis în vederea executării deciziei din 25 mai 2017 a instanței de apel, la adoptarea căreia a participat de asemenea judecătorul Natalia Simciuc .

Reieșind din cele expuse, instanța menționează că judecătorul nominalizat, anterior, a examinat circumstanțele care se referă la relațiile dintre Sergiu Arjint și Serviciul Vamal , expunându-și poziția pe marginea litigiului din cadrul unui dosar între aceleași părți și având drept obiect pretenții conexe, născute în baza aceluiași acte juridice.

Această situație ar putea ridica dubii cu privire la respectarea dreptului recurentului la un proces echitabil în partea analizată *supra*.

La acest capitol, instanța de judecată consideră că aceste îndoieli depind, în mod concret, de circumstanțele cauzei și trebuie cercetate de la caz la caz. În special, este necesar să se analizeze dacă legătură dintre problemele de fond din cauzele civile indicate mai sus sunt atât de apropiate, încât să existe dubii cu privire la imparțialitatea judecătorilor care participă la luarea deciziilor finale (*a se vedea*, inter alia, *Indra v. Slovacia*, 1 februarie 2005, parag. 53 sau *Hit D.D. Nova Gorica v. Slovenia*, 5 iunie 2014, parag. 40).

În primul rând, instanța reține, în baza proceselor – verbale ale ședințelor de judecată din 12 decembrie 2017 (f. d. 132-133) și 7 februarie 2018 (f.d. 159-160), că judecătorul Natalia Simciuc nu și-a luat abținere, dar nici participării la proces nu au depus declarație de recuzare împotriva acestuia.

Totuși, orice judecător în privința căruia există un motiv legitim de lipsă de imparțialitate trebuie să se retragă. Or, chiar și aparențele pot avea o anumită importanță sau, cu alte cuvinte, „nu trebuie doar să se facă dreptate, ci trebuie să se vadă că se face dreptate”. Este în joc încrederea pe care instanțele dintr-o societate

democratică trebuie să o inspire publicului (a se vedea *De Cubber v. Belgia*, 26 octombrie 1984, para. 26). În consecință, sintetizând cele menționate, instanța opinează că lipsa abținerilor și declarațiilor de recuzare este importantă, dar nu este decisivă, iar ceea ce este esențial dacă aceste temeri pot fi considerate justificat obiective (a se vedea, *inter alias*, *Micallef v. Malta*, 15 octombrie 2009, parag. 96).

Instanța de judecată opinează că, în lumina celor prezentate, există fapte pertinente și obiective care ar putea genera îndoieli justificate în ceea ce privește imparțialitatea completului Curții de Apel Chișinău, fiind încadrate în temeiul prevăzut la art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă. Din această perspectivă, rezultă că participarea judecătorului Natalia Simciuc era imposibilă la examinarea cauzei în ordine de apel, iar motivele constatate supra ridică dubii în partea ce ține de obiectivitatea și nepărtinirea acestuia.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel în contradicție cu normele de drept procedural a purces la examinarea acestuia în fond. Mai mult, eroarea judiciară enunțată nu poate fi corectată de către instanța de recurs, fiind unul din temeiurile de trimitere a cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În ceea ce privește fondul cauzei, instanța de recurs notează că raportul juridic dedus judecării vizează cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Arjint împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea ordinului nr. 528-p din 25 mai 2017 cu privire la executarea deciziei din 25 mai 2017, restabilirea în serviciu, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 6 octombrie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, fiind investită cu examinarea prezentei cauze, a admis acțiunea parțial.

Împotriva celor stabilite de instanța de fond, Serviciul Vamal a depus apel, iar prin decizia din 7 februarie 2018 a fost casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiate (f.d. 164-170).

La adoptarea soluției, instanța de apel a constatat că, în temeiul deciziei din 8 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, angajatorul singur a anulat ordinul care constituie obiect al prezentei acțiuni și din aceste considerente nu mai este necesară încă o hotărâre judecătorească în acest sens.

Instanța de recurs constată că la soluționarea cauzei nu au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, concluziile instanței de judecată, fiind incorecte, rezultate din aplicarea greșită și interpretarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material, precum și aprecierea incorectă a probelor prezentate.

Astfel instanța de recurs notează că circumstanțele cauzei prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare denotă că prin ordinul Serviciului Vamal nr.799-p din 18 iulie 2016 s-a dispus încetarea raporturilor de serviciu ale lui Sergiu Arjint, inspector superior al Postului Vamal Aeroport Internațional Chișinău (PVFI, aerian), Serviciul Tranzacții Economice, Biroul Vamal Centru (Chișinău), începând cu 18 iulie 2016 (f.d.18).

Nefiind de acord cu ordinul menționat mai sus, la 11 august 2016 Sergiu Arjint a depus cerere de chemare în judecată și prin hotărârea din 12 ianuarie 2017 a

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, acțiunea s-a admis parțial, s-a anulat ordinul nr. Serviciului Vamal nr.799-p din 18 iulie 2016, prin care s-a dispus încetarea raporturilor de serviciu ale lui Sergiu Arjint, s-a restabilit Sergiu Arjint în funcția de inspector superior al Postului Vamal Aeroport Internațional Chișinău (PVFI, aerian), Serviciul Tranzacții Economice, Biroul Vamal Centru (Chișinău), s-a încasat salariului pentru absența forțată de la muncă pentru perioada 18 iulie 2016- 12 ianuarie 2017 și prejudiciul moral în mărime de 3 salarii medii lunare (f.d. 19-28).

În vederea executării hotărârii din 12 ianuarie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, la 16 ianuarie 2017, Serviciul Vamal a emis ordinul nr. 50-p, prin care a restabilit pe Sergiu Arjint în funcția de inspector superior al Postului Vamal Aeroport Internațional Chișinău (PVFI, aerian), Serviciul Tranzacții Economice, Biroul Vamal Centru (Chișinău) (f.d. 29).

Prin ordinul Serviciului Vamal nr. 121-p din 8 februarie 2017, Sergiu Arjint a fost numit prin transfer în funcția de inspector Post vamal Tudora Biroul Vamal Centru cu eliberarea din funcția anterior ocupată începând cu 8 februarie 2017 (f.d. 31).

Între timp, examinând apelurile depuse împotriva hotărârii din 12 ianuarie 2017, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 25 mai 2017 a respins apelul declarat de Sergiu Arjint, a admis apelul formulat de Serviciul Vamal, a casat hotărârea din 12 ianuarie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și a pronunțat o nouă hotărâre prin care a respins acțiunea depusă de Sergiu Arjint cu privire la restabilire în funcția de inspector superior Post vamal Aeroportul Internațional Chișinău, Serviciul tranzacții economice, Biroul vamal Chișinău (f.d. 73-80).

În vederea executării deciziei din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, Serviciul Vamal în aceeași zi adică la 25 mai 2017, a emis ordinul nr. 528-p, prin care a decis anularea ordinului nr. 50-p din 16 ianuarie 2017 cu privire la restabilirea lui Sergiu Arjint în funcția deținută și anularea ordinului nr. 121-p din 8 februarie 2017 privind numirea lui Sergiu Arjint prin transfer în funcția de inspector Post vamal Tudora Biroul Vamal Centru (f.d. 11).

Prin decizia din 8 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recurs depus de Sergiu Arjint, s-a casat decizia din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău și s-a menținut hotărârea din 12 ianuarie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru (f.d. 148-152).

La 15 noiembrie 2017, Serviciul Vamal în scopul executării deciziei Curții Supreme de Justiție a emis ordinul nr. 1162-p, prin care a decis anularea ordinului nr. 799-p din 18 iulie 2016 cu privire la încetarea raporturilor de serviciu a lui Sergiu Arjint, anularea ordinului nr. 528-p din 25 mai 2017 cu privire la executarea deciziei din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău și respectiv a menținut ordinul nr. 121-p din 8 februarie 2017 cu privire la numirea prin transfer a lui Sergiu Arjint în funcția de inspector Post vamal Tudora Biroul Vamal Centru (f.d. 158).

Totodată potrivit pct. 2 a ordinului enunțat a fost indicat că Biroul Vamal Centru va achita lui Sergiu Arjint salariul pentru absența forțată de la muncă pentru perioada 18 iulie 2016 – 12 ianuarie 2017, despăgubiri morale în mărime de 3 salarii medii lunare și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2500 lei (f.d. 158).

Instanța de recurs constată că în pofida anulării ordinului nr. 528-p din 25 mai 2017, care constituie obiectul prezentei acțiuni și a recunoașterii ilegalității acestuia,

Serviciul Vamal a dispus doar executarea plăților salariale conform hotărârii din 12 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La acest capitol, Colegiul remarcă că din probele analizate rezultă că din 25 mai 2017, data emiterii ordinului nr. 528-p și până la 15 noiembrie 2017, data emiterii ordinului nr. 1162-p cu privire la executarea deciziei instanței de recurs, Sergiu Arjint a fost privat de posibilitatea de a munci.

Conform art. 29 alin. (1) Codul muncii angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

Art. 330 alin. (1) lit. b) Codul muncii prevede că angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă.

Colegiul explică că, anularea de către Serviciul Vamal a ordinului nr. 528-p din 25 mai 2017, care este obiectul acțiunii, nu constituie temei de a exonera angajatorul de obligația de a achita lui Sergiu Arjint salariul pe care aceasta nu l-a primit, în legătură cu eliberarea din serviciu.

Or, Serviciul Vamal prin ordinul nr. 1162-p din 15 noiembrie 2017 a anulat ordinul nr. 528-p din 25 mai 2017, însă nu s-a expus asupra plăților salariale pe care Sergiu Arjint nu le-a primit în perioada 25 mai 2017 – 15 noiembrie 2017.

Reieșind din cele relatate, Colegiul consideră că instanța de apel la adoptarea deciziei nu s-a expus asupra perioadei în care Sergiu Arjint a fost privat de posibilitatea de a munci și asupra dreptului său de a primi salariu.

Distinct de cele supra relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel a fost adoptată arbitrar, fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate de apelant și intimat coroborate la normele materiale aplicabile speței, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă a cauzei deduse judecării, fără a fi verificată în condițiile legii temeinicia pretențiilor înaintate.

În acest sens, Colegiul remarcă că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe a constatat că cauza a fost soluționată greșit de prima instanță, cu aplicarea eronată a normelor materiale și procedurale, emițând o hotărâre nouă de admitere a apelului, în lipsa unei argumentări ample.

La acest capitol, Colegiul consideră necesar a menționa că, instanța de apel nu a reținut și nu a dat o apreciere justă hotărârii din 6 octombrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Or, instanța de apel avea obligația rezultând din prevederile art. 373, alin. (2) Cod de procedură civilă, de a da un răspuns cert referitor la relevanța unui înscris sau altuia. Instanța de judecată fiind obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994). Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei.

Tot aici, este de menționat că în cadrul soluționării cauzei probele din dosar se cercetează doar în ansamblul și în interconexiunea acestora, or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În subsidiar, Colegiul arată că rejudecând cauza și dând o apreciere corespunzătoare pretențiilor enunțate mai sus, instanța de apel va trebui să se expună cu suficientă putere de convingere și asupra cerințelor subsecvente de reparare a prejudiciului moral și de compensare a cheltuielilor de judecată.

Colegiul notează că aspectele nominalizate sunt importante pentru justa soluționare a litigiului, iar instanța de recurs nu poate corecta erorile judiciare depistate, pe când instanța de apel dispune de atribuții de dezvoltare devolutivă a fondului cauzei prin prisma verificării temeiniciei hotărârii primei instanțe atât în fapt, cât și în drept.

Pe baza celor prezentate, dar și având în vedere că normele de drept procedural au un caracter absolut și imperativ pentru instanțele de judecată, iar încălcarea acestora atrage după sine casarea deciziei, instanța de recurs nu va analiza argumentele invocate în cererea de recurs, care vizează fondul cauzei. Această împrejurare, în sine, reprezintă o garanție împotriva unei eventuale prejudicieri a imparțialității și independenței instanței, care urmează să judece cauza în ordine de apel.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat Sergiu Arjint, de a casa decizia instanței de apel din 7 februarie 2018 și de a trimite cauza spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont de cele expuse și în dependență de cele obținute de emis o hotărâre legală, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Sergiu Arjint.

Se casează integral decizia din 7 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Arjint împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în serviciu, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea

prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Iulia Sîrcu

Luiza Gafton

Mariana Pitic